

Rechten en plichten voor cliënten *Cliëntinformatie over de WGBO*

Groningen, mei 2014

Zorggroep Groningen

A.G. Wildervanck Veendam
Bloemhof Ten Boer
Innersdijk Ten Boer
Maartenshof Groningen
Westerhave Wildervank

Inleiding

De WGBO is een afkorting van Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst. In deze wet zijn zowel de rechten als de plichten van patiënten, cliënten en zorgverleners vastgelegd. De WGBO wordt ook wel de Wet 'Patiëntenrechten' genoemd.

Deze wettelijke regeling is niet alleen een leidraad als u een probleem heeft met een zorgverlener van een zorginstelling, maar zij moet vooral voorkómen dat die problemen ontstaan. Daarom is het voor u als cliënt van het Expertise Behandelcentrum belangrijk dat u op de hoogte bent van deze wet.

Belangrijkste onderwerpen van de WGBO

Behandelaars en andere zorgverleners waar u mee te maken krijgt, zullen u informeren over onderzoeken en behandelingen die ze nodig achten. Zij zullen uw toestemming vragen als het om ingrijpende verrichtingen gaat. Daarnaast kunt u - als u dat te kennen geeft - uw dossier inzien.

In deze folder komen de volgende onderwerpen uit de WGBO ter sprake:

1. het recht op informatie;
2. de toestemmingsvereiste ('informed consent')
3. handelingsbekwaamheid bij minderjarigen en wilsonbekwamen;
4. het recht op privacy;
5. het recht op inzage in het medisch dossier;
6. deelname aan wetenschappelijk onderzoek;
7. aansprakelijkheid en klachtenregeling.

Meer informatie

Alleen de grote lijnen van de WGBO zullen in deze folder¹ aangegeven worden. Veel regelingen hebben ook weer uitzonderingen of zijn veel genuanceerder dan hier aangegeven. Wilt u van een bepaald onderwerp meer weten, dan kunt u informatie vragen bij Zorggroep Groningen:

Schaaksport 102
9728 PG Groningen
Postbus 8047
9702 KA Groningen

Telefoon: 050 – 535 41 00
E-mail: info@zorggroepgroningen.nl

¹ Aan deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

1. Recht op informatie

Als u vragen heeft over uw gezondheid, ziekte of behandeling probeert de behandelaar u daar zo goed mogelijk antwoord op te geven. Daarnaast zal hij u alle informatie geven, die u nodig heeft om weloverwogen te kunnen beslissen voor een bepaald onderzoek of bepaalde behandeling. De behandelaar behoort u in begrijpelijke woorden informatie te geven over een aantal zaken, namelijk:

- het onderzoek of de voorgestelde behandeling die hij voor u nodig acht;
- de te verwachten gevolgen en eventuele risico's daarvan voor uw gezondheid;
- eventuele andere methoden van behandeling of onderzoek;
- de vooruitzichten van uw gezondheid.

Als u over een van deze zaken nog informatie mist, kunt u hiernaar vragen. Het is voor u van belang dat u alle informatie heeft ontvangen en begrepen, voordat de behandeling en/of het onderzoek begint. Het overbrengen van informatie is echter een samenspel tussen u als cliënt en de zorgverlener. De zorgverlener zal de nodige informatie zoveel mogelijk op u afstemmen, maar mocht u nog vragen hebben dan kunt u dit uiteraard aangeven. Het is de bedoeling dat u met behulp van de informatie die u krijgt, bepaalt of u een onderzoek of behandeling wilt ondergaan. Indien gewenst kunt u de behandelaar vragen de informatie voor u op schrift te stellen.

Uitzondering

Alleen bij hoge uitzondering - en pas nadat hij heeft overlegd met een andere zorgverlener - behoeft de behandelaar geen gegevens te verstrekken, namelijk als hij meent dat u 'ernstig nadeel' zal ondervinden door het horen van alle informatie. Als het in uw belang is, moet hij het wel aan iemand in uw omgeving vertellen, bijvoorbeeld aan een naast familielid. U heeft overigens ook het recht om geen informatie te krijgen als u dat zelf liever niet wil. U dient dit dan wel duidelijk aan te geven.

2. Toestemmingsvereiste of wel 'informed consent'

Een behandelaar zal u om toestemming vragen, voordat een ingrijpend onderzoek of behandeling bij u plaatsvindt. Hij mag u echter pas om toestemming vragen, nadat u voldoende bent voorgelicht over het onderzoek of de behandeling. Dit verzoek om toestemming heet 'informed consent', wat wil zeggen: toestemming op grond van de juiste informatie. In acute situaties zal de zorgverlener begrijpelijkerwijs wel zonder uw toestemming moeten handelen, met in acht neming van de medische beleidsafspraken in het dossier van de intramurale cliënt.

Uitzondering

Als u heeft ingestemd met een bepaalde operatie, hoeft er niet voor alle voorbereidende onderzoeken die daarbij horen (bijv. het bloedprikken) steeds opnieuw toestemming gevraagd worden. Ook voor niet-ingrijpende handelingen, zoals gipsverband aanleggen, is geen uitdrukkelijke toestemming nodig.

3. Handelingsbekwaamheid bij minderjarigen en wilsonbekwamen

Sommige mensen kunnen om diverse redenen niet voor zichzelf beslissen, bijvoorbeeld op grond van leeftijd, een aandoening of een handicap. Voor die situaties heeft de WGBO het volgende geregeld:

Vertegenwoordiging

De WGBO voorziet ook in een regeling voor vertegenwoordiging van een meerderjarige, maar wilsonbekwame patiënt, zoals een patiënt met dementie of een patiënt die in coma ligt. Iedereen kan een verklaring opstellen waarin hij kan aangeven wie als zijn vertegenwoordiger zal optreden als hij daar zelf niet meer toe in staat is.

Heeft u zo'n verklaring, dan zal die vertegenwoordiger voor u, als gemachtigde, al dan niet toestemming geven voor bepaalde handelingen. Is er geen vertegenwoordiger vastgelegd, dan kan de partner, een ouder of een kind, broer of zus als vertegenwoordiger. Als er geen vertegenwoordiger is dan zal de rechter een vertegenwoordiger aanstellen.

4. Recht op privacy

Uw zorgverlener zal uw persoonlijke levenssfeer respecteren. Om uw privacy te waarborgen zal hij er zoveel als mogelijk voor zorgen dat alle gesprekken buiten het zicht en gehoor van anderen plaatsvinden. Ook kunt u ervan uit gaan dat alles geheim blijft wat u met uw zorgverlener bespreekt. U heeft als cliënt het recht te bepalen of informatie over u aan anderen mag worden doorgegeven. Bij anderen kunt u denken aan uw familie, de arts van een verzekeringsmaatschappij, uw werkgever en dergelijke. Zorgverleners kunnen alleen met uw toestemming informatie over uw ziekte en behandeling aan anderen geven. Deze toestemming kunt u mondeling of schriftelijk geven en moet in uw medisch dossier opgetekend worden. Uw zorgverzekeraar krijgt wel bepaalde gegevens over uw behandeling, dit betreft de diagnose, de reden voor opname en zo nodig een korte motivering.

5. Recht op inzage in het medisch dossier

De zorgverlener / behandelaar is verplicht een (medisch) dossier aan te leggen. Hierin komen alle gegevens die betrekking hebben op uw behandeling. Dit is nodig om de kwaliteit en de continuïteit van de hulpverlening te kunnen garanderen. Alle zorgverleners die betrokken zijn bij uw behandeling, kunnen zonder uw toestemming inzage krijgen in uw gegevens, maar ook zij zullen vertrouwelijk met deze gegevens omgaan.

Inzage en afschrift medische gegevens

Het dossier waarin al uw persoonlijke en medische gegevens zijn vastgelegd, wordt in de instelling/praktijk bewaard. U heeft het recht op inzage in uw dossier, met uitzondering van gegevens die niet over uzelf gaan. Ook kunt u iemand machtigen om namens u uw dossier in te zien. Op uw verzoek kunt u kopieën van uw dossier, of een gedeelte daarvan, krijgen. Wij raden u echter aan eerst samen met uw behandelaar het dossier door te nemen. Als de gegevens die in het dossier zitten, onduidelijk zijn kan hij u hierover uitleg geven. U of

diegene die u daartoe gemachtigd heeft, kan een formulier invullen waarmee u inzage in uw dossier kunt aanvragen of een verzoek om afschrift van uw dossier kunt doen. Dit formulier 'Verzoek inzage of afschrift dossier' kunt u opvragen bij ons secretariaat.

Afhankelijk van de inhoud en omvang van het dossier, kunnen er (beperkte) administratiekosten verbonden zijn aan het verstrekken van een afschrift van medische gegevens.

Toevoeging gegevens aan het dossier

U heeft als patiënt ook het recht verklaringen of belangrijke gegevens van uzelf aan het dossier toe te voegen, ook al is de zorgverlener het met de inhoud niet eens.

Bewaartermijn van het dossier

Gegevens uit uw dossier blijven in het algemeen 15 jaar na het laatste consult bewaard. Daarna is het wettelijk verplicht, dat de zorgverlener ze vernietigt, tenzij langer bewaren van belang is.

U kunt schriftelijk verzoeken uw dossier eerder te laten vernietigen. U richt uw verzoek aan:

Zorggroep Groningen
Postbus 8047
9702 KA Groningen
Telefoon: 050 – 535 41 00
E-mail: info@zorggroepgroningen.nl

Het Expertise Behandelcentrum zal uiterlijk drie maanden nadat uw verzoek is toegekend, uw dossier vernietigen. Alleen wanneer een ander dan uzelf hiervan nadeel zou kunnen ondervinden, zoals in het geval van bijvoorbeeld erfelijke aandoeningen, kan uw verzoek geweigerd worden. Dit wordt u schriftelijk meegedeeld waarin uit wordt gelegd waarom hiervoor gekozen is.

6. Deelname aan wetenschappelijk onderzoek

Wanneer een zorgverlener u vraagt deel te nemen aan een wetenschappelijk onderzoek, dan zal hij u vooraf informatie dienen te geven over dit onderzoek. Op basis van deze informatie kunt u uw besluit nemen om al dan niet mee te werken. Uw toestemming is vereist om uw medische gegevens in wetenschappelijk onderzoek te kunnen gebruiken. Soms kunnen uw medische gegevens van belang zijn voor wetenschappelijk of statistisch onderzoek op het gebied van de volksgezondheid. Zonder uw toestemming mogen in principe geen gegevens worden verstrekt aan onderzoekers, tenzij ze anoniem gemaakt zijn waardoor niemand weet dat het om uw gegevens gaat.

Anonieme gegevens van u kunnen alleen niet doorgegeven worden als u daar uitdrukkelijk bezwaar tegen maakt.

7. Aansprakelijkheid en klachtenregeling

Nieuw in de WGBO is dat de wet de zorginstelling centraal aansprakelijk stelt voor alle verrichtingen van haar zorgverleners. Dit maakt het voor u als cliënt makkelijker, omdat u niet zelf hoeft uit te zoeken bij wie u moet zijn om bepaalde gegevens op te vragen, of zelf moet uitzoeken bij wie u precies moet zijn bij een eventuele tekortkoming.

Heeft u een klacht over uw behandeling door een behandelaar van het Expertise Behandelcentrum, dan kunt u deze op verschillende manieren kenbaar maken. Op de website van het Expertise Behandelcentrum is meer informatie te vinden over de klachtenregeling

Tenslotte

Voor een goede diagnose en behandeling is een goede communicatie tussen de zorgverleners en u als cliënt belangrijk. Niet alleen zal de zorgverlener u duidelijk en volledig informeren over alles wat voor een goede zorg noodzakelijk is. Zelf zult u hem ook zoveel mogelijk moeten informeren over uw lichamelijke/psychische klachten en moeten vragen over de behandeling.

Van belang is ook dat u zo goed mogelijk de adviezen van de zorgverleners opvolgt. Als u daar moeite mee heeft, adviseren wij u daar met hen over te praten. Een behandelaar hoeft niet zonder meer op al uw wensen in te gaan. Zijn deskundigheid, protocollen en richtlijnen van de beroepsgroepen spelen daarbij een grote rol. Als een behandelaar van mening is dat een behandeling niet noodzakelijk is, mag hij bijvoorbeeld weigeren deze uit te voeren. Om de continuïteit van de zorg te waarborgen zal hij u in dat geval eventueel doorverwijzen naar een andere zorgverlener.

Contact

Zorggroep Groningen
Expertise Behandelcentrum
Postbus 8047
9702 KA Groningen

E-mail: expertisebehandelcentrum@zorggroepgroningen.nl

Website: www.expertisebehandelcentrum.nl

Telefoon: 050 - 549 3508